

OPONENTSKÝ POSUDOK NA HABILITAČNÚ PRÁCU

Autor habilitačnej práce: RNDr. Lucia Petrikovičová, PhD.

Názov habilitačnej práce: Krajina ako primárny faktor rozvoja cestovného ruchu

Pracovisko: Katedra geografie, geoinformatiky a regionálneho rozvoja, Fakulta prírodných vied a informatiky, Univerzita Konštantína filozofa v Nitre

Odbor habilitačného a inauguračného konania: Ochrana a využívanie krajiny

Oponent: prof. Ing. Branislav Olah, PhD., Katedra aplikovanej ekológie, Fakulta ekológie a environmentalistiky, Technická univerzita vo Zvolene

Oponentský posudok bol vypracovaný v zmysle Vyhlášky MŠ SR č. 6/2005 Z.z. o postupe získavania vedecko-pedagogických titulov alebo umelecko-pedagogických titulov docent a profesor na základe žiadosti o vypracovanie posudku k habilitačnej práci v študijnom odbore Ochrana a využívanie krajiny, ktorá mi bola adresovaná listom č. FPVaI-OVV-2023/17-5:103300, dňa 28.11. 2023 predsedom Vedeckej rady FPVaI UKF v Nitre prof. RNDr. Františkom Petrovičom, PhD.

Aktuálnosť práce

Prácu považujem za veľmi aktuálnu z pohľadu aktuálnych dynamických zmien vo využívaní krajiny, kedy na jednej strane dochádza k opúšťaniu krajiny a jej zarastaniu a na druhej strane k intenzifikácii jej využívania pre poľnohospodárstvo, dopravu a urbanizáciu. Práve rozvoj cestovného ruchu je vo veľa prípadoch hlavnou hnacou silou posledných dvoch kategórií. Hoci sú tieto požiadavky na krajinu z pohľadu ľudskej spoločnosti legitímne a potrebné, ich lokalizáciu, rozsah a spôsob realizácie je nevyhnutné rozumne plánovať. V tom vnímam hlavný potenciál predkladanej habilitačnej práce – previazať metodické postupy analýzy vývoja krajiny a požiadavky cestovného ruchu do plánovacích postupov a modelov implementácie.

Charakter a štruktúra práce

Habilitačná práca bola vypracovaná ako komentovaný súbor publikovaných vedeckých prác v celkovom rozsahu 214 strán. Na prvé dve kapitoly, ktoré prinášajú prehľad názorov na vývoj a zmeny využívania krajiny a predstavujú krajinu ako primárny faktor rozvoja cestovného ruchu, nadväzuje charakteristika predkladaných publikovaných pôvodných vedeckých prác. Tieto sú tematicky zoskupené do dvoch častí:

- Vývoj a zmeny využívania krajiny (4 práce)
- Krajina, človek a cestovný ruch (6 prác)

Tieto práce boli publikované vo forme vedeckej monografie, recenzovaných príspevkov na konferenciách alebo vo vedeckých časopisoch, takže všetky prešli recenznými konaniami. V štyroch prácach je autorka prvou autorkou, v ostatných je spoluautorkou.

Formálna a jazyková stránka

Po formálnej stránke je práca spracovaná na veľmi dobrej úrovni, tak po jazykovej, ako aj štylistickej stránke, bez gramatických chýb a preklepov. Neobvyklým je zaradenie publikácie v poľštine v druhej časti práce.

Cieľ habilitačnej práce

Cieľom habilitačnej práce bolo na základe vybraných aktivít človeka zhodnotiť ich dopad na krajinu. Predkladaná habilitačná práca na príkladoch modelových území dokumentuje, že štúdium a poznanie krajinnej štruktúry je dôležitým podkladom pre hodnotenie regionálneho rozvoja, návrhov na optimálne plánovanie aktivít, príp. vypracovanie územnoplánovacej dokumentácie v území. Osobitne ma zaujala kombinácia štúdií využitia krajiny a potenciálu pre rozvoj cestovného ruchu. Na základe predložených prác možno konštatovať, že stanovený cieľ bol splnený.

Otázky do vedeckej rozpravy pri obhajobe habilitačnej práce

Vo vedeckej rozprave odporúčam, aby autorka zaujala stanovisko k nasledujúcim pripomienkam a otázkam:

Aké metódy analýzy vývoja využitia krajiny a analýzy jeho vzťahu k syntetickým krajinným jednotkám je možné využiť pri starostlivosti o krajinu, resp. pri plánovaní jej ďalšieho využívania? Napr. tvrdenie zo str. 27. „...ako jeden z podkladov pre citlivú a racionálnu tvorbu novej krajiny.“ Ako by mohli byť informácie o minulom využívaní aplikované do územnoplánovacej dokumentácie?

Aké sú hlavné výhody stanovenia koeficientov ekologickej stability? Na čo sú vhodné, resp. aké sú ich limity? Pozn. Pri prezentovaní koeficientov je nutné uviesť aj ich autorov.

Pri klasifikácii ekosystémových služieb odporúčam uvádzať pôvodný zdroj (MEA, TEEB, CICES). Môžete bližšie vysvetliť vzťah ekosystémových služieb, ekosystémov, kvalitou životného prostredia a prírodným kapitálom? Patrí cestovný ruch medzi ekosystémové služby? – str. 20

Za kľúčovú z pohľadu habilitačnej práce považujem otázku vzťahu cestovného ruchu a krajiny. Autorka uvádza, že cestovný ruch je podmienený druhotnou štruktúrou krajiny (str. 21). Kapitulu zatvára konštatovaním, že krajina je primárnym faktorom pre rozvoj cestovného ruchu v podobe primárnej ponuky. Aká je v tomto koncepte rola vývoja využitia krajiny?

Práca Petrikovičová et al. 2020 venovaná eróznej ohrozenosti poľnohospodárskej pôdy sa tematicky odlišuje od predchádzajúcich prác v tejto časti. Môže autorka bližšie vysvetliť v čom ich dopĺňa a ako môže byť aplikovaná pri rozvoji cestovného ruchu?

Pútnický, resp. religiózny cestovný ruch je priamo viazaný na pobyt a pohyb jeho účastníkov v krajine, tak prírodnej ako aj kultúrnej. Odporúčal by som exaktnejšie formulovať vzájomnú prepojenosť vývoja kultúrnej krajiny a stanovenia potenciálu pre rozvoj tohto druhu cestovného ruchu. Pri čítaní habilitačnej práce to čitateľ len tuší, nie je to priamo definované.

Odporúčanie na menovanie RNDr. Lucie Petrikovičovej, PhD. za docentku v odbore Ochrana a využívanie krajiny

Habilitačná práca potvrdila dobrý teoretický prehľad a praktické skúsenosti autorky s hodnotením zmien krajiny a z hľadiska jej významnosti pre rozvoj cestovného ruchu. O úspešnosti jej výskumných aktivít svedčia aj jej publikované práce a ohlasy na uvedené

publikácie. Celkovo vykazuje 48 publikácií vo Web of Science, na ktoré bolo doteraz zaznamenaných 225 ohlasov a jej Hirschov index dosahuje hodnotu 8.

RNDr. Lucia Petrikovičová, PhD. je uznávanou vedeckou pracovníčkou. Jej doterajšia vedecká a pedagogická činnosť a dosiahnuté výsledky preukázali, že spĺňa všetky požadované kritériá, a preto

**odporúčam prijať predloženú habilitačnú prácu a po jej úspešnej obhajobe menovať
RNDr. Luciu Petrikovičovú, PhD.
za docentku v odbore Ochrana a využívanie krajiny.**

Vo Zvolene, 15. 1. 2024

Prof. Ing. Branislav Olah, PhD.